

Parkeringsplats, Helgö

Arkeologisk förundersökning RAÄ 119, fastigheten Helgö-Bona 4:45, Ekerö socken och och kommun, Uppland

Rapport PM 2008:18

Göran Werthwein

Sammanfattning

Stockholms läns museum har efter beslut från Länsstyrelsen i Stockholm utfört en arkeologisk förundersökning inom fastigheten Helgö-Bona 4:45. Vid läns museets kontroll var ytan för den planerade parkeringsplatsen redan avtorvad och till hälften täckt med duk och stenkross. På den resterande men fortfarande öppna och avtorvade ytan kunde man dock se att endast ca 5-10 cm grässvål schaktats bort. Inga fynd eller anläggningar av antikvariskt intresse påträffades vid kontroll av öppnad yta.

Då man inte ämnar att schakta mer eller djupare gör läns museet bedömningen att ingen fornlämning har påverkats av ingreppet. Man kan dock inte utesluta att fornlämning kan finnas djupare ner i marken under parkeringen, men detta kan endast fastställas vid djupare schaktning, vid annat tillfälle. Fornlämningsbilden runt aktuell fastighet talar för att ett kulturlager kan finnas inom tomten.

Bakgrund

Riksantikvarieämbetet i Stockholm planerar att uppföra en parkeringplats inom en obebyggd fastighet. På grund av närheten till det stora fornlämningskomplexet, med gravar, husterrasser och boplatslämningar har länsstyrelsen beslutat att en arkeologisk förundersökning ska ske i samband med byggnationen (beslut dnr: 431-08-68269). Stockholms läns museum utförde därför kontrollen under en dag i augusti 2008. Vid läns museets kontroll följde även Ulf Hofstedt, fastighetsförvaltare på Riksantikvarieämbetet, med. Uppdragsgivare var Riksantikvarieämbetet.

Resultat

Anläggandet av parkeringplatsen innebär att matjorden ska jämnas/avtorvas. Därefter ska den öppnade ytan täckas med duk och stenkross. Vid läns museets kontroll var dock platsen för parkeringen redan avtorvad och till hälften täckt med duk och stenkross. Den arkeologiska förundersökningen fick därmed karaktären av en kontroll snarare än som förundersökning.

Inom den del som redan täckts med stenkross kunde ingen besiktning göras, men på den fortfarande avtorvade halvan kunde man se att endast grässvålen avlägsnats, alltså bara 5-10 centimeter. Man har således inte grävt djupt i underliggande markslag. Vid kontroll av ytskiktet kunde endast recent tegel, porslin, plan- och buteljglas ses, varför man på goda grunder kan anta att inga fornlämningar, om detta finns inom fastigheten, har påverkats av ingreppet. Enligt Riksantikvarieämbetet ska man inte schakta djupare eftersom man är klar med detta moment.

Förekomst av fornlämning inom fastigheten är således oklar men detta kan inte uteslutas. Närheten till komplexet i söder, RAÄ 119, talar för detta. Ett annat stöd för detta kan vara att UV Mitt påträffat ca 0,25 m tjocka omrörda kulturlager, RAÄ 73, bara 50 m norr om den nu aktuella ytan. Detta kulturlager ligger dessutom på samma slänt och på ungefär samma höjd över havet som parkeringsplatsen.

Administrativa uppgifter

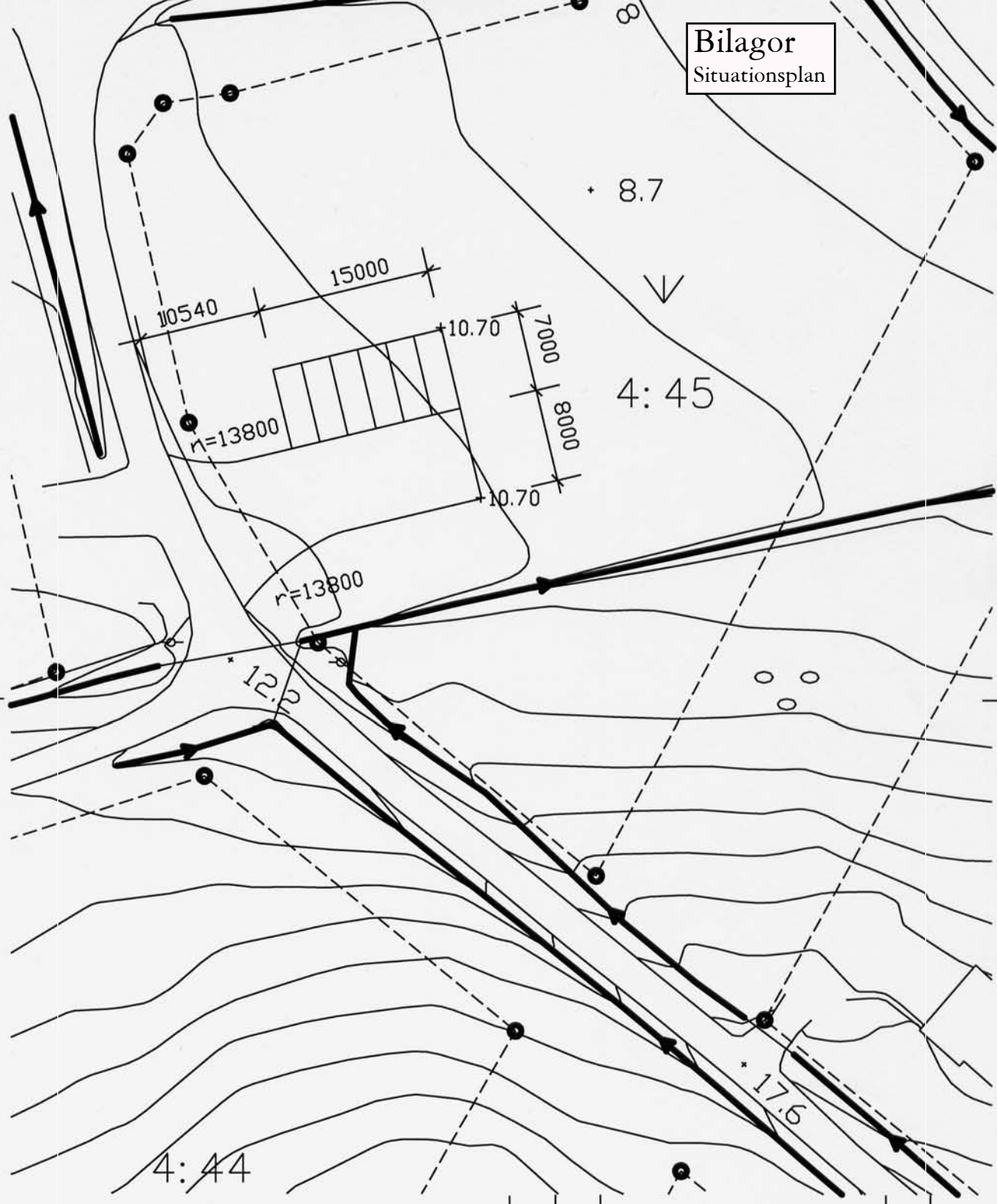
Länsstyrelsens beslut, dnr: *431-08-68269*
Stockholms läns museum, dnr: *2008:121*
Landskap: *Uppland*
Kommun: *Ekerö*
Socken: *Ekerö*
Fastighet: *Helgö-Bona 4:45*
Fornlämning: *RAÄ 119*
Typ av undersökning: *Förundersökning (kontroll)*
Orsak till undersökningen: *Anläggande av parkeringsplats*
Uppdragsgivare: *Riksantikvarieämbetet*
Undersökningsperiod: *22 augusti 2008*
Projektledare: *Göran Werthwein*
08-586 194 62, 076-526 94 62
goran.werthwein@lansmuseum.a.se
Arkivmaterial: *Förvaras på Stockholms läns museum*
Fynd: *Inga fynd tillvaratogs*

+ 10.6

Bilagor
Situationsplan

+ 8.7

4:45

SITUATIONS PLAN, 1:500

Riksantikvarieämbetet
Atkvarisk-tekniska avdelningen

Box 5405
114 84 Stockholm
tel: 08-5191 8000

HELGÖ 4:45
NY PARKERINGSPLATS
SITUATIONSPLAN

DATUM 2008-04-14

HANDL
LaB

SKALA
1:500

RITNUMMER
A01

REV

Karta över del av Helgö med markerat undersökningsområde, skala 1:40 000.

Här syns dels den yta av parkeringen som täckts med duk och stenkross och dels den yta som fortfarande var öppen vid den arkeologiska förundersökningen. Endast grässvålen hade avlägsnats, foto G Werthwein.